

UTØYA – BRESCIA

Et møte om demokrati, hat og håp

Liceo Canossa, Brescia - Foss videregående skole, Oslo

Utøya – øya som lever videre

Om prosjektet

Dette Erasmus+ prosjektet brakte sammen elever fra Liceo Canossa i Brescia (Italia) og Foss videregående skole i Oslo (Norge) for å utforske et felles og dypt alvorlig tema: terrorisme, hatefulle ytringer og demokratiets grunnlag.

Brescia og Oslo er begge byer med sår fra politisk terror – Piazza della Loggia i 1974 og 22. juli 2011 på Utøya og i regjeringskvartalet. Gjennom dette prosjektet møttes ungdommer fra begge land for å lære, huske og handle.

Over tre intense dager fikk deltakerne oppleve Utøya på nært hold – en øy som bar tragedien i seg, men som fortsatte å leve som arena for demokrati og ungdomsaktivisme. Alle fikk se at øya lever videre.

Dag 1 – Reisen til Utøya

Den første dagen tok hele gruppen ferjen MS Thorbjørn over til Utøya. Kontrasten var umiddelbar og gripende: vakker natur, stille vann, vinterhimmel – og samtidig minnet om det som hadde skjedd her 22. juli 2011.

Elever om bord på MS Thorbjørn på vei til Utøya

Fra fergekaia åpnet øya seg – med sine røde og hvite hus, stiene, og minnesmerket over de 69 som ble drept der. Elevene fikk tid til å gå rundt og kjenne på stedets særegne atmosfære.

Gruppen samlet seg foran det nye minne- og læresenteret – Hegnhuset – for en innledende samtale om 22.juli 2011, og hva det betydde at stedet ble brukt til demokratibygging.

En rød rose plassert ved navnene på minnesmerket

"hei, hei, på tide å stå opp og endre verda" – appell til fremtidige generasjoner

Dag 2 – Workshops og dialog

Den andre dagen var fylt med workshops og gruppearbeid på Universitetet i Oslo og på Foss. Norske og italienske elever satt side om side og diskuterte hatefulle ytringer, grensene for ytringsfrihet, og hva demokrati betydde for dem. Mange av samtalene gikk dypt.

Gruppearbeid inne i læringssenteret på Utøya

Et av høydepunktene var workshopen ved UiO, der elever fra begge skoler og universitetsstudenter arbeidet med konkrete case-oppgaver om hatefulle ytringer og demokratiske rettigheter. Italienske medier fra Brescia var til stede og dekket møtet. Resultatet blir en kortfilm og noen avisartikler på italiensk. Mange elever og begge lærerne ble intervjuet.

Workshops på UiO og Foss videregående skole – norske og italienske elever i dialog

Felles gruppefoto ved Øvre Foss i Oslo

Fremføring av diktet – Sofia og Selma leser opp oversettelsen for det italienske publikumet

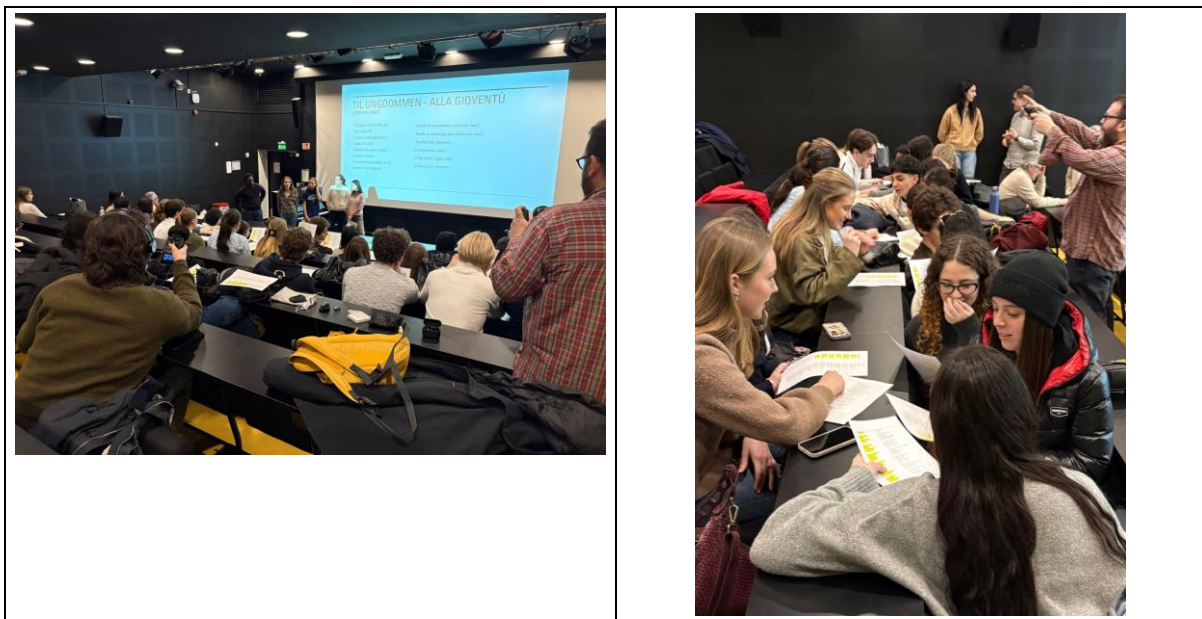
Dagen ble avsluttet med en felles presentasjon der elevene delte det de hadde lært og opplevd. Sofia Alexandra Andresen og Selma Agathe Kjekshus Windsvold fra Foss vgs

oversatte og fremførte et dikt av Synnøve, søsteren til en av de omkomne 22. juli 2011. Emanuel Smari Nielsen fortalte alle på italiensk om sin Utøya og om sitt politiske engasjement. Nordahl Griegs klassiske dikt "Til ungdommen" ble presentert på norsk og oversatt til italiensk ("Alla Gioventù"), og ble lest og sunget av elever fra begge skoler. Ordene traff med full kraft i denne sammenhengen.

"Til ungdommen – Alla Gioventù" av Nordahl Grieg, presentert på to språk

Engasjerte diskusjoner og gruppearbeid i avslutningsseansen

Avslutningsvis fikk alle elever diskutere og reflektere over diktene i mindre grupper – en levende og engasjert avslutning på to intense dager.

Øya lever videre

Prosjektet Utøya–Brescia var mer enn et skolesamarbeid. Det var en påminnelse om at demokrati ikke er selvfølgelig – det må læres, forsvares og videreføres av hver generasjon.

Hjertene i treet, navnene i stålet, ordene i diktene – og samtalerne mellom unge nordmenn og italienere – viste at øya lever videre. Ikke som et sted for sorg alene, men som en arena for håp, kunnskap og handling.

Verditreet på Utøya

— Liceo Canossa - Foss videregående skole —